

1

2 Een serie ondiepe poelen met fontainen is uitgegroeid tot stadsstrand.
3 Dj op het dakterras van Café del Río. Bezoekster van de documentairebioscoop Matadero.
Foto's Noël van Bommel

BoulevardMadridRio

We steken gewoon al ons geld in een prachtig nieuw park, besloten de Madrilenen. Zo veranderde de smoezelige achterkant van hun stad in een bruisende rivieroever voor bewoners en toeristen.

Door Noël van Bommel

Tuurlijk, tijdens een week-endje Madrid dwalen we graag door de zalen van het Museo del Prado, drinken we campari op Plaza de Santa Ana en gaan we winkelen in de wijk Malasaña. Uitblazen doen we - net als iedereen - in het centraal gelegen Retiro Park. Alles te voet in het centrum, of hooguit na een kort metroritje. En daarbuiten - tsja - waarom zou je.

Blijf toch eens zitten in metrolijn 3 en stap uit op halte Piramides. Of pak de trein naar station Principe Pio. Daar lag tot voor kort een achtbaans ringweg, met daarachter naoorlogse woontorens en dichtgetimmerde winkels. Nu lopen families met picknickmanden en opgewonden peuters in zwembroek die kant op. Kunstliefhebbers stappen uit bij metrohalte Lagazpi, waar het slachthuis is omgebouwd tot creatief centrum met exposities, theater en film.

De metamorfose is indrukwekkend. De Manzanares rivier was ooit het visitekaartje van Madrid, maar werd een droge rivierbedding tussen twee snelwegen. Menig dichterbij maakte de rivier belachelijk: nietig stroompje onder megalomane bruggen. Sinds kort stroomt er weer water in de Manzanares, dankzij een serie sluiszen. Langs beide oevers skaten en fietsen stadsbewoners door een groene strook van zes kilometer lengte. Kinderrijke gezinnen vlijen zich neer naast schone waterpoelen of onder pijnbomen.

Geen spoor meer te bekennen dus van ringweg M30. Of het moeten die heuveltjes zijn waar kinderglijbanen tegenaan zijn gezet. Daar ontsnappen discreet, en vijf keer gefilterd, de uitlaatgassen van 250 duizend auto's per uur. Die rijden door brede tunnels, onder anderhalve meter beton en anderhalve meter aarde. Niet veel toeristen hebben het stadsstrand, de klimrekken en de strak ontworpen cafeteria al ontdekt.

'Ik kom hier iedere dag', zegt buurtbewoner Edwin Espino. De 37-jarige ober, met oorbel en lieveheersbeest-tatoeage, ligt met zijn vriend te zonnen naast een waterpoel. 'Vroeger kwam ik hier nooit, maar nu heb ik een huis gekocht, daar aan de overkant.' Hij wijst naar torenflats in de Manzanares, maar ook steeds nog veel oude mensen, maar ook steeds meer jongeren. 'Ook andere parkbezoekers zeggen blij te zijn met de strakke plantsoenen, hightech bruggen en het smaakvol ontworpen parkmeubilair. 'Veel cooler dan het zwembad', zegt een studente.

Acht jaar lang werden de Madrilenen gek van de verkeerschaos tijdens de ondertunneling van de M30 en de aanleg van het langgerekte park. Vanaf omliggende balkons werden de bouwvakkers met tomaten bekogeld en een enkele keer beschoten. Het Madrid Rio Project werd in 2011 officieel geopend en bestaat eigenlijk uit een serie 'groene ruimtes'. Hier en daar wordt nog steeds gewerkt en afgevoerd zomer ging eindelijk Café del Río open, met een mooi uitzicht op het Palacio Real aan de overkant.

'Madrid Rio was onze kans in één klap iets groots tot stand te brengen', zegt stadsplanner José Luis Infanzón. 'We proberen diverse delen van de stad met elkaar te verbinden en een groene, duurzame manier van bewegen te stimuleren.' Movilidad Blanda noemt hij dat: wandelen en fietsen zonder uitlaatgassen. In zijn werkkamer vol luchtfoto's en bouwtekeningen werkt Infanzón aan een groener Madrid. Hij wijst op een kaart van de provincie: 'Kijk, de Manzanares ontspringt in de bergen boven Madrid en stroomt door tot een regionaal natuurpark ten zuiden van de stad. Over enkele jaren kun je dat hele stuk fietsen.' De stadsbewoners vonden het project in eerste instantie geldverspilling. 3,5 miljard euro voor de tunnels en nog eens 350 miljoen euro voor een stadspark, maar ze zijn om. 'Ik krijg nu omhelzingen en champagne, als ik me in die buurt vertoont.'

De groezelige achterkant van Madrid, de woonkazernes vol kansarmen langs de ringweg, is opeens voortkant geworden. Bewoners doen hun ramen weer open en starters knappen er hun woningen op. Infanzón: 'De waarde van die huizen is verdubbeld.' Voor nationale evenementen, zoals het winnen van het WK voetbal, verzamelen de Madrilenen zich niet meer op het statige Plaza Mayor, maar op een breed deel van de nieuwe rivierboulevard tegenover het paleis.

Madrid Rio won al veertien internationale prijzen voor beste stedelijke ontwikkeling. Veel buitenlandse burgemeesters kwamen langs om te leren hoe je een rivier teruggeeft aan bewoners. Zij zagen, net als iedere andere bezoeker, dat de waterpoelen zijn uitgegroeid tot populair stadsstrand (echt in de rivier springen is niet aan te raden), dat kinderen joelend in de houten klimtoestellen hangen en volwassenen langs zoeven op inline skates of op een fiets.

METAMORFOSE VAN EEN SLACHTHUIS

Madrid heeft prachtige musea vol meesterwerken uit de schilderkunst. Het Museo del Prado, het Thyssen-Bornemisza en het Reina Sofia bieden al te veel voor een steden-

trip. 'Maar wat nog ontbrak, was een plek voor beginnende kunstenaars', zegt Iñigo García van het cultureel centrum Matadero. De Reina Sofia bieden al te veel voor een steden-

malige stadsabbattoir aan de rivier worden sinds 2006 gebruikt voor exposities, videoinstallaties en avant-gardistische voorstellingen. Ook het eerdere Spaño! toont hier moderne stukken. Verder zijn er een coole documentaire-bioscoop, openbare opnamestudio's en terrassen waar geregeld concerten worden gegeven (mataderomadrid.org). NH Ribera del Manzanares is voorlopig het enige hotel pal aan de rivier. Vanaf 72 euro per nacht, nh-hotels.com.

